Ч. 265. Чернівцї, недїля дня 1. (13.) грудня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

за „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернївцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Надзвичайні загальні збори наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

III.

Пополудни приступили збори, коли комісия цофнула проєкт нових статутів, до наради над відкликом 15 членів против виповіди друкованя „Дѣла“ й „Батькôвщины“ в друкарнї тов. Шевченка. Відклик домагаєсь знесеня виповіди, заяви недовірія для видїлу тов. і вибору нового видїлу. Секретар тов. відчитує цїлу ґенезу справи, ухвали видїлу й переписку єго із спілкою „Дѣла,“ а голова тов. п. Громніцкий обясняє докладно цїлу справу в такий спосіб. Безпосередний товчок до виповіди дав лист о. Стефановича, поміщений в „Буковинї,“ де сказано, що тов. ім. Шевченка повинно друкувати „независимі“ видавництва хоч би зі шкодою для тов. На підставі сего письма заявила власть видїлови, що не зможе запомагати тов. на далї, наколи оно спомагати ме грішми, призначеними на наукові цїли, полїтичні часописи. Видїл не міг заперечити того, що „Дѣло“ справдї дізнає на кошт тов. великих пільг, порадив проте спілцї, щоби перенесла ся добровільно до иньшої друкарнї, але спілка не згодилась на те, в наслїдок чого виповіджено друковане з 1. сїчнем 1897 р. „Дѣлу,“ „Батькôвщинѣ“ так само, як і „Правдї.“ П. Гром. представляє далї цифрами, що довг „Дѣла“ в друкарнї зріс був до 10.000 зр., з котрих сплачено ледво частину готовими грішми та векслями, частину-ж нерозпроданими й доси книжками „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей,“ а більшу часть попросто відписано. Помимо того не сплатило „Дѣло“ останної суми й доси, дефіцит росте далї, проценти довгу пропадають, друк „Дѣла“ не поплачуєсь проте, а приносить тов. шкоду ще й через з'уживанє машин і черенок, отже нарушує й маєток тов. Се й другі недобори запровадили були товариство в безвихідне положенє, так що не ставало часто гроша навіть на тижневу сплату складачам, а за невикуплені в час векслї фантували навіть бесїдника самого; тодї нїхто не хотїв знати товариства. Із сего клопоту вийшло товариство тільки за помочию запомог сойму, мінїстерства і через друк книжок шкільних, розвинуло гарну працю наукову, ба й придбало дещо про чорну годину. Сему відрадному станови грозить тепер небезпечність зі сторони спілки „Дѣла,“ котра напосїла ся позбавити товариства всїх запомог та ще й придбаного майна. Тому вносить бесїдник в інтересї рускої науки і самого тов. перейти над відкликом до дневного порядку.

Др. Кость Левіцкий, яко заступник 15 „Дѣло-виків“ оповідає ґенезу вимови і дивує ся, як „Буковина“ дістала ся до намістництва. Штудерний п. меценас не може поняти, чому видїл не сказав на запитанє власти правду (sic!), що „Дѣло“ не нарушує субвенций; бо довги залагоджено добровільною (!) угодою, (п. Л. забув тільки додати, на чий кошт, з яких доходів відписано „Дѣлови“ тисячі). Після єго думки товариство заробило на „Дѣлѣ,“ поміщувало в „Дѣлѣ“ безплатно свої анонси. (Дорогі анонси!) Ось тільки сказав заступник спілки до річи, за те розводив ся з емфазою над честию народною, котра не повинна допустити тих, що дають субвенциї, аби мішали ся в справи товариства, себ то в те, чи товариство вживає гроші відповідно цїлям, на які они призначені. П. Л. каже далї, що „підпанок із-під кавок“ мішати ся ме і в такі справи товариства, котрі єго не обходять; бо, каже, пустимо їх під стіл, а они вилїзуть на стіл.

Предсїдатель зборів скартав непарляментарні слова п. Левіцкого.

П. Громницкий каже в своїй реплїцї на виводи п. Лев., що намістництво побирає „Буковину“ правильно, що крім фактичних страт, наражає „Дѣло“ величезним кредитом товариство на небезпеченьство; що нинї перший раз чує про го-

3)

МАРТА.

Оповідане Володимира Лавровского.

(Дальше).

На чорних, мов вічним сном придавлених стінах невеличкої комнатки і єї двох голих вікнах, на тім в кутї запханім пянїнї і на обоїх жильцях лежало пятно тяжкого смутку. Анна Олександрівна, мати Марти, споминала частенько, згадуючи за свою тиху рідну сторону (они походили з Херзоньскої ґубернїї, з поміщицкої родини), про важну грозу, що нависла над їх цїлою родиною. Не чинила тайни зі свого горя — ми скоренько познакомили ся і вона любила отвирати своє серце. Було воно у неї не-абияке — Анна Александрівна була женщина добра, ніжна і сердешна. Однак всї єї чувства і всякий почин сеї женщини вгинав ся під тяжким, внутрішним страхом... Пятно сего страху нїколи не сходило з великих питаючих очий єї — весь день і цїлу ніч переживала женщина в горячцї: дньом ходила як в туманї, безнастанно затроєна димом сиґарет, ночею переслїдували єї сни...

Найсильнїйше однак вдаряла єї забобонна натура — забобон сей став ся був цїлою єї поезиєю... З тихого села винесла його: з тих загород, де зростала і де прийшлось єї терпіти. Чуткий єї ум приляг і поглубив ся в повірях і чувствах простолюдина. Нагадувала, що була колись душою сих кількох невеличких загород. Плило там після єї слів житя більш гірке, чим веселе — над берегом чистого ручаю і в тїни тихих зелених дерев, що вінцем вбирали сї загороди. Се лишив ся по вік єї сьвіт і єї мрія... Густо стрічають ся в нас такі жіночі типи.

Житя єї було поправдї цїкаве зі взгляду на сї злиднї, що були в силї збити найсильнїйшого з ніг. Мати померла, власною смертию жертвуючи єї, послїдній дитинї, житя. Сходила зі сьвіта женщина повних сил і охоти до житя. З того часу росли вони обі зі сестрою, як свобідний птах і цвили, як дикі цьвіти на лузї.

Десять лїт опісля вмер їм батько. Була се недуга тяжка: підкрадала ся поволи, забираючи оден дар за другим — сершу память, розсудок, опісля мову і остаточно лишила вяпучу з дня на день бездушну масу тїла... Старша сестра вийшла недовго опісля замуж в ґород, молодша остала ся на батьківскій землї.

Було єї всього шіснайцять лїт, коли явив ся був молодий Черкес, чорний як ніч, буйний як степовий вихор, з бурлацкою натурою. Він оженив ся з нею і любив єї місяцїв — три... Як на Черкеса богато, споминала женщина, болїсно усьміхаючи ся... Три лїта за те мучив жінку в найдивнїйший спосіб, заселяючи хату оригінальними своїми видумками і чужими женщинами, поки не підпалив власної хати і не пустив з димом всього майна. Зараз потім утїк — за ним і слїд погиб. Був се чоловік, в котрім росла невгамована ворожня до женщини, помимо цїлої його дикої пристрасти до неї-ж.

От і переселила ся Анна Олександрівна в город, жили з дволїтною донькою в сестри. І там начало ся з їх приходом горе: в кілька днїв після пологів ослїпла була на все єї сестра

Се був звичайний, щоденний єї розказ. Женщина нагадувала сї подїї трохи не кождого дня і чудно було слухати, з яким спокоєм она розказувала — неначе терпіня стало вже у неї буденною проявою...

В городї розжили ся знов давним житем в невеличкім дімку, що стояв собі згорблений осібняком, недалеко від сего передмістя, де кипіло ночами бурлацке, неспокійне жите, де жили дикі Чичори. Той дімок і те неспокійне передмісте Чичорів стояли незатерті в єї уяві, она їх малювала, як найживійший образ з минувшости. Образ був принадливий: там ночию плила частогусто людска кров і валили ся в гору тумани пожарного диму... Чичори, бідний нарід, були для неї лиш бідними, забагливими дїтьми.

Перед роком приїхало їх троє, мати з донькою і Орловский, сюда: вчити ся сьпіву. Кромі кількох годин, в котрих Марта займала ся сьпівом, сидїли вже цїлий рік мати і донька з заложеними руками і на їх лицях малювала ся вічна нудьга: они безнастанно скучали. Кождий день, прожитий на чужинї, тяжив їм каменем...

Бажанє хинути сей кут, явило ся сперше в Анни Олександрівної. Она нераз виснила його в ночи — як мара переслїдувала єї ся гадка дньом. Неясні вісти наспівали від рідні...

товість спілки до плати; що книжки, які спілка дала товариству за довг, не покрили й відсотків від довгу; що виділ відповідає за товариство і перед будучими поколїнями, котрі не поводуватись муть симпатиями до „Дѣла“; що легко виговорювати, але тяжко виєднати запомоги і друк шкільних книжок, котрих вийшло з друкарнї товариства за 3 роки більше як один мілїон; що зі сторони власти й не було мови о тенденциї ґазет друкованих в товаристві; що, коли товариство було в труднім положеню, то „Просьвіта“ з тяжкою бідою дала позичку, за котру загальні збори „Просьвіти“ удїлили видїлови нагану, що визичив банкротуючому товариству тілько гроший, нинї-ж вимагають ті самі люди, аби товариство кредитувало без кінця і міри спілцї „Дѣла.“ „Наша честь,“ закінчив п. Гром. серед гучних окликів, „то праця і труд, а не з емфазою голошені фрази, тож прошу щиро без емфази, відкинути відклик, щоб не наражати товариства на страти, а допомогти єму усталити наукову працю.“

П. Копач зажадав від „Дѣло-виків,“ щоби, коли нинї такі гойні, підписали контракт нотаріяльний на 10.000 зр. з правом екзекуциї приватного майна кождого з них, тоді буде обезпека. (Опозиция мовчить серед загального сьміху і окликів: браво!)

О. Стефанович признає ся, що писав лист випечатаний в „Буковинї,“ але не сподївав ся, що ужиють єго люди злої волї; листи вільно писати. Товариство було ~~на то засноване, аби ширити~~ „наші ідеї“ навіть зі стратою. „Дѣлу“ роблено доси певні чемности взглядом уплати за друк, бо є такі тижнї, місяцї, що редакция не має гроший. (Ті тижнї і місяцї тягнуть ся 17 років. — *Ред.)*.

Др. Франко заявляє, що відпоручники виділу товариства виказали спілцї „Дѣла“ страти цифрами, а не покликувались, як п. Левіцкий сказав, єдино на домаганя власти.

П. Гладилович (опозиционїст!) кличе: „Було не робити таких інтересів з „Дѣлом“!

Др. Коцовский звертає увагу зборів, що в полїтицї і в фінансових справах фрази про честь народну і т. п., яких уживав п. Левіцкий, придатні хиба на те, щоби ними покрити иньші заміри. „Дѣло“ винно ще тепер звиж півтретя тисяча за друк, „Дѣло-вики“ кажуть, що не стоять о друк в товаристві, на що-ж домагають ся знесеня виповіди? Щоби ті самі крикуни сказали, наколи-б товариство робило такі вигоди „Правдї“ або „Буковинї“?

П. Романчук каже, що Українцї, котрі дали фонди на засноване друкарнї тов. Шевченка, казали друкувати все, хоч би друкарня пропала. Пос. Качала о скілько Ром. єго знав, не згодив би ся на ухвалу виділу. П. Ром-ови ходить не о „Дѣло“ а о опозицию, щоби чужій пресї не піддаватись, не допускати впливу непокликаних, (що дають гроші!) (Оклики: А кацапи?) Далї наводить п. Р. яко примір тов. ратункове у Відни, що з опозициї волїло впасти, як приняти делеґатів віденьскої ради громадской і запомогу, яко геройство.

Др. Колеса пояснює з жаром в довшій промові сумні наслїдки, які вийдуть для наукової працї тов., наколи „Дѣловикам“ удасть ся позбавити товариство запомоги.

П. Ґецїв протестує в імени провінциї проти визискуваня товариства в користь „Дѣла.“

П. Белей не постидав ся також забрати слово у власній справі, а тим меньше посуджувати Русинів о перекупство, на що дістав належну відповідь: „Wie der Schelm ist, so denkt er.“

П. Паньківский заявляє яко адмінїстратор друкарнї товариства, що „Дѣло“ залягає тепер помимо відписаня великих сум з квотою 2792 зр., а стан фінансовий сего видавництва такий, що не заплатило крім того вже від 2 тижнїв анї крейцара, та п. П. мусїв до послїдного числа „Дѣла“ дати з своєї кишенї 13 зр. на штемпель. (Сензация.)

П. Шухевич кличе з патосом, щоби „закрити китайкою бюст і образ Тараса“ з причини острих перепалок, забуваючи, що й Тарас уживав острих слів, але не воював пустими фразами із партийного засїпленя, а важкими словами правди і щирого переконаня.

Проф. Грушівский жадає, щоби справу трактувати холодним розумом, а не крикливими фразами. Треба вибирати межи слушним жаданем тих, що спомагають товариство і мають право до надзору над способом з'ужиткованя запомоги, і межи пустим криком о мнимій народній чести, що нїби то виборе належне право субвенциї, що Русь схоче, Русь поможе. На чім виграє честь народна і добро народне: на опозициї без цїли, чи на науцї, котра потребує гроший і то богато? На остаток відпирає бесїдник закиди опозициї що до поступованя виділу і секций, котрі не прикладали і не приложать рук до нечистого дїла. (Гучні оплески.)

П. Лагодиньский запитує, що більше варта опозиция, чи наука? (Се факт!)

П. Бачиньский каже в імени „Сїчи,“ що приїхав з наміром одобрити поступоване, але переконавшись о противнім, вносить з наказу „Сїчи“ заявити виділови недовіріє.

П. Щурат, співробітник „Monitor-а“, не вагає ся по раз другий кинути підозріне на секцию історично-фільозофічну тов., мов би то она надумувалась, чи видати в ювилейнім роцї 1898 працю про Хмельницкого.

Др. Франко заявив, що се неправда, бо праця вже готова, а йде тілько о заголовок.

По спростованях замкнено дебату і приступлено до голосованя, про котре ми вже спімнули в I. статї, додамо ще, що др. Франко заявив не тілько в своїм а в імени всїх членів секций, що складають свої мандати.

Належить піднести, що проф. Грушівский зрікаючись дальшої редакциї „Записок“ тов., сказав тремтячим від внутрішнього зворушеня голосом, що за дотеперішний труд має нагороду в письмах признаня братів-Українцїв, які власне отримав. Серед великого зворушеня і гамору стали члени розходитись, оставляючи остовпілих

Сидячи, глядїли женщини в далеку просторону наддунайского берега. Часом піднимали голови і їх погляди тоді стрічали ся — неспокій являв ся сейчас на їд лицях — спадали тихі повіки, а горячі уста, здавало ся, шептали: „чого ми тут?“

Анна Олександрівна рішала ся.

* * *

Раз з-полудня сидїли ми разом. Одноцїла сива хмара осдонювала на дворі небосклін, як би осенею. Марта читала з малесенької книжки, оправленої в синеньку оправу. — Сьвате Письмо, котре вже знала на память... Мовчки сидїла єї мати в облацї сиґаретного диму. Анна Олесандівна курила сьогодня ще більше, нїж звичайно.

Нараз підняла она голову.

— Я їду до нас — сказала і сказавши се, вмовкла. Она глянула на нас по черзї і єї губи задрожали. Сама она налякала ся власних своїх слів.

Впів години опісля розповіла нам послїдний сон, котрий таїла цїлий день перед донькою. Снив ся єї був віз — она на ньому сидїла. Стрімголов летїв віз зі спадистої гори, і она чула найпевнїйшу смерть за своїми плечима. Всїх стрічала підчас сеї коротенької їзди з гори: покійного батька бачила, чоловік летїв єї назустріч з горіючою головнею, і слїпу сестру бачила, як конала в рові біля дороги. Безсильний страх огорнув єї, що й она мусить тут сейчас згинути... Томлена сим страхом вставала немічна женщина в найдужшім розгонї і кидала ся сама стрімголов з воза — на певну погибіль... Тут і прибудила ся. — Їхати! Їхати! — кликала, розказавши нам сон — він ворожить лихо!

На тім і станудо — рішили ся. Не розумів я лиш, чого Марта стала так з дутою підпирати сегоднїшну заяву матери.

Третього дня по тім зібрали ся ми всї на двірци північної желїзницї проводжати Анну Олександрівну в дорогу. Женщини стояли блїді біля воза, прощаючи ся. Марта глядїла струнка, з піднесеною головою і стягненими устами. Коли поїзд рушив, пильненько дивила ся в те пятно, що втікало і губило ся у вечірній мрацї.

— Ходїм! — шепнула, коли пятно щезло. Марта не йшла, а бігцем летїла назад домів. Просила нас єї щадити і не відвідувати єї, хиба сама закличе...

— Хочу остати сама! — казала, прощаючись.

* * *

Дві недїлї не бачили ми Марти. По правдї она зачинила ся сама з собою в мрачній комнатї і сторонила від сьвіта. Однак після двох недїль дістав мій товариш записку і ми слухаючи єї, пішли відвідати Марту.

Стрічали ми Марту блїду і дуже помарнїлу. Обезсилена, хитала ся вся, стоючи. Приймаючи єї руку, що нам подавала на привитане, ми завважали нїжний дригід кождого найдрібнїйшого нервика. Голос єї звучав сухо і шоретко.

Се був голод, що єї томив, она нїчого не їла... Стали ми вговорювати Марту. Майже крізь сльози сповідала ся нам она:

— Тяжко менї жити без людий і без роботи. Я стану опять їсти і займати ся житем.

З того часу стали ми єї знов відвідувати кождий день.

— Пойду звідсїля, — говорила менї раз. — Глупий сей сьвіт, ся ваша столиця!

Я сеї столицї не брав ся боронити...

Раз знов передала невеличку книжочку, оправлену в тонку синяву оправу, з витертими берегами. Се була записка зі Сьвятого Письма, списана рукою єї матери. Она в ню часто вчитувала ся... сторожем нерозлучного щастя мала она єї бути...

— Переховайте, просила, поки знов не попрошу.

Рівночасно заявила, що уладила дїла і поїде в Париж.

— Вчити ся сьпіву?

від наслідків побіди (крім їх „адвоката“) опозиціонїстів, серед котрих розляг ся поклик о. Данила Танячкевича: „Сини України...!“ Що далї казав, не знаємо, але ледви був то, судячи по голосї, оклик радости 41-го опозицийника за „честь народну.“

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 12-го грудня 1896.

Дальші вісти про арештоване в Росиї посилає нам наш дописуватель. Після остатних відомостий у Москві заарештовано за панахиду на Ваганьковскім кладовищу тисяч двіста студентів і триста робітників фабричних, що заявили свою солїдарність з студентами. Окрім того чотирьох студентів, що по пяному відобрали ручницю у вартового москаля, военним судом засуджено: одного на розстріляне, трьох на десять лїт у каторгу. У Київ прийшла дня 10 с. м. вістка з Москви, що московский університет зачинено. У Київі щораз більше ревізий і арештів. По містї ходять найнеімовірнїйші чутки. Кажуть н. пр., що у хемічній лябораториї найдено динамітні бомби. В Київі арештовано за остатні днї звиш 50 осіб.

Про сьвято дня 2-го с. м. в Жадові одержуємо від одного читальника письмо, в котрім описує то небувале в Жадові сьвято. Зраня відбуло ся в церкві торжествене богослужене, на котрім була шкільна молодїж, господарі і дідич Ґоян з родиною. З церкви пішли люди до школи, котра була гарно прибрана ріжними вінками. На стїнї виднїв ся ґустовно окрашений образ цїсаря. Учитель Теофіл Козак розповів зібраній шкільній молодїжи і народови про мудре і ласкаве правлїнє нашого цїсаря. Нарід слухав з пильною увагою слів учителя. Опісля наступили декламациї і патріотичні сьпіванки учеників. Нарід радував ся дуже, що в школї можна почути такі поучаючі і втїшаючі слова і з вдячностию для ласкавого цїсаря в серцю вертав домів та довго ще розмовляв між собою про се гарне торжество.

Нові суди в Галичинї. На оногдашній нарадї відпоручників властий судових, полїтичних, скарбових і автономічних рішено домагати ся отвореня двох нових окружних судів в Чорткові і Жовкві і 17 повітових судів: в Струсові, теребовельского повіта; в Завалові, підгаецкого повіта; в Болшівци, рогатиньского повіта; в Козлові, бережаньского повіта; в Поморянах, золочівского повіта; в Велдїжи, долиньского повіта; в Тартакові, сокальского повіта; в Яричеві, львівского повіта; в Устеріках, косівского повіта; в Красній, калуского повіта; в Яблонові, коломийского повіта; в Лавочнім, стрийского повіта; в Лімній турчаньского повіта; в Підкамени, брідского повіта; в Стрілисках, бобрецкого повіта; в Ігровици, тернопільского повіта; в Ягольници і в Язлївци, чортківского повіта.

Громадскі вибори в Чернівцях з третого кола середмістя скінчили ся вчера. При тїснїйшім виборі вибрано Бернгарда Бальтінестра і Нафталїого Тіттінґер. Значить, в сїм колї вийшли два кандидати сполучених лїбералів, Русинів і Поляків, а два з противної партиї. Ми вже вчера споминали, що сим разом борба була дуже горяча, як ще нїколи; найважнїйшим фактом остає ся то, що лїберали вже не можуть числити на всї голоси жидів. Махинациям поодиноких людий, хоч би бар. Мустацци і Кароля Бориславского та Леона Краттера і Зіґмунда Ґербля удало ся роздвоїти жидів. Се значучий прояв в нашім містї; він означає, що довіріє до лїбералів упадає навіть у самих жидів! Се очивидно відобє ся також при виборах до ради державної і сойму. Вчерашні тїснїйші вибори випали — як кажуть — лише тому в користь лїбералів, що Леон Краттер зрік ся „в користь президиї кагалу“ вибору, а так само Зіґмунд Ґербель. Для лїбералів виходить з сих виборів наука, що мусять доброю господаркою та з увзгляднєнем істнуючих обставин з'єднати собі довіріє виборців, бо инакше їх пановаию в Чернівцях грозить небезпеченьство. — В понедїлок вибераe друге коло 13 радних. Між кандидатами находить ся один Русин: др. Володимир Филипович. В середу наступлять вибори 11 радних з першого кола, в котрім кандидують два Русини: судовий радник Володимир Ясеницкий і др. Володимир Залозецкий. До Руснпів-виборців, котрі голосують в другім і першім колї, звертаємо ся з просьбою, щоб всї явили ся і віддали свої голоси на руских кандидатів.

Цїкава шайка злодіїв ставала сими днями перед судом присяжних у Відни. На лаві обжалованих засїли: бувший учитель Рудольф Ціґнер, робітник з фабрики фортепянів Адольф Кремер, Йосиф Мандль і вкінци вдова по поручнику Марґарита Гофман разом зі своїм 17-лїтним сином Вільгельмом. Они всї крали і вломлювали ся до скепів і пивниць, а коли їх зловлено удавали божевільних, або дурноватих і ішли до шпиталя. Так на пр. Ціґнер аж шість разів був в шпитали і все виходив звідтам вилїчений. Тепер сконстатували лїкарі, що всї они лише удавали божевільних. При розправі боронили ся злодії, що допускали ся крадежий під впливом божевільства і галюцинациї, але судиї не увзгляднили тої оборони і засудили Кремера на 4 роки, Мандля на 8 місяців, вдову Гофманову на 7, а еї сина на 4 місяцї. Ціґнера увільнено.

Для чемних і добрих дїточок устроює руске драматичне товариство на дни 17-го с. м. сьвято св. Николая в комнатах Народного Дому. Початок о год. 8-ій вечером. Родичі зволять передати подарунки завчасу на руки видїлу товариства.

Катастрофа в божници. Великий переполох між жидами, що зібрали ся дуже численно в одній з головних божниць в Берестї литовскім, викликали злодії. На крик: палить ся! переражена товпа кинула ся до дверий. Зробив ся страшенний стиск. Женщини сходячи з ґалериї, стовпили ся в таку масу, що зломили сходи і разом з ними повалили ся долів. Дві задусили ся, а три відійшли з поламаними ребрами, руками або ногами. Підчас того стиску, що тревав цїлих 15 мінут, незнані злочинцї встигли обдерти значне число женщин з дорогоцїнностий і гроший, які при них знаходили ся.

В радї державній заявив мінїстер фінансів Білиньский у відповідь на промову пос. Барвіньского, що правительство зажадає в 1897 р. додаткового кредиту на суму 150.000 зр. на одноразову запомогу для трех епархіяльних фондів для вдів і сиріт по гр. кат. сьвящениках. — Буковиньский посол др. Стефанович в своїй промові сказав між иньшим також, що галицкі сьвященики не стоять на висотї своєї задачи. Против того запротестував в острих словах галицкий руский посол Мандичевский на засїданю ради державної в четвер.

Нову філїю „Просьвіти“ отворено сими днями в Бібрцї. На зборах, де явило ся около 300 селян, мав о. Сїнґалевич відчит о причинах економічної нужди нашого народу і як єї запобігати. Вибрано також видїл, до котрого увійшли оо. Дзерович, Л. Левіцкий, Білїнкевич, Сїнґалевич і пп. Р. Сосновский, Коцюмбас і І. Витошиньский. Вечером відбув ся концерт „Львівского Бояна,“ котрий випав дуже удачно.

Радикальне віче скликує коломийска „Народна Воля“ на день 10-го с. м. до салї ратушевої в Коломиї.

Коли будуть вибори до ради державної? Отсе питане, на котре дїставали і дїстають ріжні люди ріжні інформациї. Gazeta Narodowa одержала тепер з Відня інформацию, що вибори певно відбудуть ся між 10. а 20. мартом с. р.

Померли в Стрию Теодор Бородайкевич, спенсіонований надпоручник і директор рускої каси щадничої, — в Пензї дідичка Катарина Панчулїджев, мати черновецкого російского консула.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 12-го грудня 1896 року.

Відень. Президент палати панів ґр. Фердинанд Травтманнсдорф помер нинї зрана о $\frac{1}{2}$ 5 год.

Петербург. Амбасадор Нелїдов від'їхав назад до Царгорода.

Відень. Рада державна приняла в специяльній дебатї над буджетом перші уступи і розпочала нараду над диспозицийним фондом. Пос. Перлелот заявив, що нїмецкі посли з Чехії будуть голосувати против диспозицийного фонду, виражаючи тим своє недовіріє до правительства. Президент мінїстрів ґр. Баденї заявив, що правительство мусить в інтересї держави глядати якогось порозуміня зі всїми сторонництвами парляменту, однак не може робити обіцянок, котрих опісля не можна би додержати. З того роблять правительству несправедливо закид дволичности. Правительство тепер не може виразно нарисувати будучности, бо та залежатиме в великій мірі від будучого парляменту, про котре не можна тепер нїчого певного сказати, лише похвальне зрозуміне для резерв, потрібних конституцийному правительству перед виборами. Півурядова праса не нападає на нїкого, держить ся далеко від горячої борби партийної. Однак і посли повинні вплинути на близькі собі часописи, аби они не роз'ярували непотрібно нарід, бо то певно не приносить хісна для народу. Вкінци ґр. Баденї віддер закиди моравского посла Страньского против моравского намістника. — Буковиньский посол бар. Василько остро промовляв про заряд фондів і шкільництво на Буковинї, навівши розпорядженя старостів Відмана і Барлеона. При кінци засїданя інтерпелював пос. Шнайдер в справі поведеня полїциї при розслїдженю духового стану актора Жірардіого.

Відень. В буджетовій комісиї висказав ся мінїстер фінансів Білиньский против знесеня ґазетного стемпля, бо через то відпав би державі дохід в сумі 3 мілїонів зр., а на ту суму нема покритя. Дальша нарада в сїй справі відбуде ся в понедїлок.

Відень. В справі реформи обезпеченя від огню вибрано субкомітет, котрий в порозуміню з правительством має довести до ухвали примусу і монополю обезпеня від огню.

Марта заперечила головою.

— Матери я так написала; однак менї від якогось часу не дописує горло. Тяжко признати ся до сего: сеж уся надія матери! А я не терплю сьпіву. Ви-ж чули, як Зоня прощаючись казала: тонами годї збурити сей сьвіт... музика висказує одну любов, тиху і немічну... а любов — се не моє поле — — — Зоня може — — —

— Одже в Париж?

— Так в Париж житя нового!

Однак від'їзд чогось проволїкав ся. Не знаю, чи гроші були причиною, чи еї неміч... Раз спитав еї про се; довгим і глубоким поглядом глянула на мене Марта.

— Я вразив вас може?

— Нї, казала, але коли-б ви знали — — — Знаєте, я бажала-б вам про се дещо сказати, хотьби й висповідати ся! Нема нїчо відраднїйшого для чоловіка, як сповідь; я вже колись над сим придумувала. Мучить мене камінь, що його нашу від часу, як не стало біля мене матери. Рада би, виговорившись, пімстити ся раз власними словами на своїм власнім я: висьміяти себе і цїле своє житє!...

— Ну, так починайте.

Она почала.

(Дальше буде).

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о часті замовленя і пишусь

з поважанем

Стефан Ґаіна.

ВАЖНЕ

для кождого, головно для всїх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, біблїотек, студентів і приватних людий є повідомлене, що істнуюче тут уже від богатьох лїт, на краєвій виставі в Чернівцях *1886* р. визначене почестним признанем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжиньского і Еміля Канюка

тепер через набуте найновійших машин, письм і иньших знарядів значно побільшило ся і тому свій льокаль перенесло на *улицю ратушеву ч. 12,* другий вхід також від *улиції лелїєвої ч. 11.*

Заразом приступив довголїтний фаховець, пан Еміль Канюк яко спільник сего переплетничого заведеня і тепер оно зможе під новою фірмою

—о Кароль Кобжиньский і Еміль Канюк о—

з вправленим персоналом всї фахові роботи, як: оправлене книжок, роботи ґалянтерийні, друк на стяжки до вінцїв, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, біблїотек і приватних людий по найнизших цїнах як найлїпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовленя

з поважанем

8—10 **Кобжиньский і Канюк.**

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипльомом ц. к. мінїстерства торговлї.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

(ПРЯХА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публицї свого виробу чисто льняні звістні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і **білє столове** о взорі кістковім і адамашковім;

також доставляє материялів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеґраф і стация зелїзнича в місци).

Прібки і цїнники на жадане оплатно і відворотною почтою. (13—52)

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Прекрасна повість Ольги Кобиляньскої **„Царівна“** вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісїмки, **і коштує лише 1 зр. 20 кр.**, з пересилкою нерекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденциєю визначає ся дуже поміж нашими новійшими повістями.

Купити можна в редакциї „Буковини“. Тут також можна дістати оповідане О. Я. Конисько-го **„В день сьвятої волї“** за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповідане Т. Галїна **„Перші Зорі“** за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану біблїотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за річник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкориснїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Чи Ваші дїти мають уже **славну**

Скринку з камінчиками до будови?

Мають! Добре, то кажіть собі чимскорше прислати **найновійший цїнник**, щоби собі вибрати відповідну скринку для доповненя.

Не мають! Ну, то вже крайна пора написати по цїнник кореспондентку під адресою: F. Ad. Richter et Cie in Wien, I Operng. 16, бо в тім богато ілюстрованім цїннику найдете і опис, скринки з камінцями і опис, як найлїпше доповняти ту скринку а також численні подяки дуже урадуваних родичів, що з власного досьвіду пізнали і цїнять дуже високо виховуючу вартість сеї скринки з камінцями.

Єї можна дістати по цїнї 40, 75, 90 кр. аж до 6 зр. і більше

у всїх лїпших склепах з забавками.

Купуючи треба брати лише скринки зі знаком якор, бо всї скринки **без того знаку фальшовані.**

F. Ad. Richter et Cie.

Erste österreichisch-ungarische kaiserl. und königl. privil. Steinbaukasten Fabrik

Kontor u. Niederl.: I. Operng. 16. Wien XIII/1 (Hietzing). *Rudolfstadt* (Thür.), *Olten, Rotterdam, London, New-York,* 215 Pearl-Street.

Новина! Забави до міряня терпеливости і товариські іграшки „якор“;

О тім близше в цїннику.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Друкарня „Рускої Ради“.

Перша на Буковинї

руска друкарня

в Чернівцях,

в Народнім Домі

при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і нїмецкій. Добір букв великий.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.